

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XV Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2020

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор
PhD **A. FLOWERS**
PhD **A. SAMBERG**
PhD **H. POLCIK**
д-р техн. наук **Гащук П.М.**
д-р техн. наук **Гуліда Е.М.**
д-р техн. наук **Зачко О.Б.**
д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**
д-р психол. наук **Кривошишина О.А.**
д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**
д-р фіз.-мат. наук **Тацій Р.М.**
канд. техн. наук **Башинський О.І.**
канд. техн. наук **Ємельяненко С.О.**
д-р техн. наук **Карабин В.В.**
канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**
канд. істор. наук **Лаврецький Р.В.**
канд. техн. наук **Лин А.С.**
канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**
канд. техн. наук **Паснак І.В.**
д-р пед. наук **Повстин О.В.**
д-р техн. наук **Попович В.В.**
канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**
канд. психол. наук **Слободяник В.І.**

<p>ОРГАНІЗАТОР ТА ВИДАВЕЦЬ</p> <p>Технічний редактор, комп'ютерна верстка</p> <p>Друк на різнографі</p> <p>Відповідальний за друк</p> <p>АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:</p> <p>Контактні телефони:</p>	<p>Львівський державний університет безпеки життєдіяльності</p> <p>Климус М.В. Климус М.В. Фльорко М.Я.</p> <p>ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007</p> <p>(032) 233-24-79, тел/факс 233-00-88</p>
<p>Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2020. – 489 с.</p> <p>Збірник сформовано за науковими матеріалами XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності».</p> <p>Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Пожежна та техногенна безпека; ▪ Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності; ▪ Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж; ▪ Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності; ▪ Інформаційні технології у безпеці життєдіяльності; ▪ Управління проектами та програмами у безпеці життєдіяльності; ▪ Промислова безпека та охорона праці; ▪ Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності; ▪ Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності; ▪ Цивільний захист. <p style="text-align: right;">© ЛДУ БЖД, 2020</p>	
<p>Здано в набір 04.03.2020. Підписано до друку 23.03.2020. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 29,75. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 100 прим. Друк: ЛДУ БЖД вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007. ldubzh.lviv@mns.gov.ua</p>	<p>За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.</p>

вкільля. Крім цього, садіння таких дерев допоможе зменшити вплив заводів на оточуюче середовище та збагатить довкілля киснем, оскільки в країні проходить масова вирубка лісів і кисню стає менше.

ЛІТЕРАТУРА

1. Саприкін В. Влада і суспільство: налагодження співробітництва для безпечного розвитку ядерної енергетики // Національна безпека і оборона. – 2005. – № 6.

2. . Патон Б. Є. Про стратегію розвитку ядерної енергетики в Україні. // Патон Б. Є., Бакай О. С., Бар'яхтар В. Г., Неклюдов І. М. ; НАН України. – X. , 2008. – С. 31-32.

3. Саверський С.Ю., Холоша В.І., Проскура М.І., Танський С.Г. Про комплексне вирішення проблем поводження з радіоактивними відходами у зоні відчуження у зв'язку з підготовкою до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС // Бюлетень екологічного стану зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення.

4. Вплив радіації на живі організми та природу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diagnoz03.in.ua/otrueennya/vpliv-radiaciyi-na-jivi-organizmi-ta-prirody.html>

5. Вирішення проблеми радіації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://portal.lviv.ua/news/2017/06/09/u-chornobili-posadili-dereva-shho-poglinayut-radiatsiyu>

УДК 504.064.2

АНАЛІЗ ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ АВАРІЙ НА ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯХ УКРАЇНИ

Пристай Т. В.

Гавриць А.П., к.т.н.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сьогодні в Україні основою розвитку економіки і складовою частиною паливно-енергетичного комплексу є електроенергетика. В Україні електроенергію виробляють теплові, гідравлічні, гідроаккумулятивні та атомні станції. У наш час теплові електростанції (ТЕС) є головним джерелом електроенергії. До ТЕС відносяться ДРЕС (державна районна електростанція) та ТЕЦ (теплоелектроцентрально).

В Україні налічується 14 – ДРЕС та 21 – ТЕЦ на яких експлуатується 106 енергоблоків.

Сучасний стан теплової енергетики перебуває у критичному стані. При тому, що теплові електростанції та електроцентралі займають близько 62% загальної встановленої потужності всієї електрогенерації України, виробляють вони лише менше 40% всієї енергії в країні, працюючи за недопустимих екологічних показників і дуже низькому коефіцієнті потужності та ефективності. У зв'язку з несприятливою структурою потужності (низька питома вага маневрної потужності, обмеження регульовального діапазону ТЕС), в енергосистемі практикуються щодобові зупинки 7-10 блоків на період нічного зниження навантаження з наступними їх пусками до ранкового/вечірнього максимуму навантаження. Такі режими приводять до додаткового спрацювання ресурсу устаткування, підвищеної аварійності та перевитрат палива.

Тривалі терміни експлуатації знижують ефективність і безпеку старих електростанцій. Темпи реконструкції та модернізації нового будівництва значно відстають. Сьогодні капітальні та середні ремонти енергоблоків проводяться не в повному обсязі.

Устаткування, введене в експлуатацію в 60 – 70-х роках і запроектоване за нормами

50-х років минулого століття (Рисунок 1), відпрацювало ресурс, фізично і морально застаріло. Практично 63,8% енергоблоків знаходяться за кордоном фізичного зносу (200 тис.год), 27,8% енергоблоків впритул наближаються до граничної межі зносу, а ще 8,3% – до розрахункового.

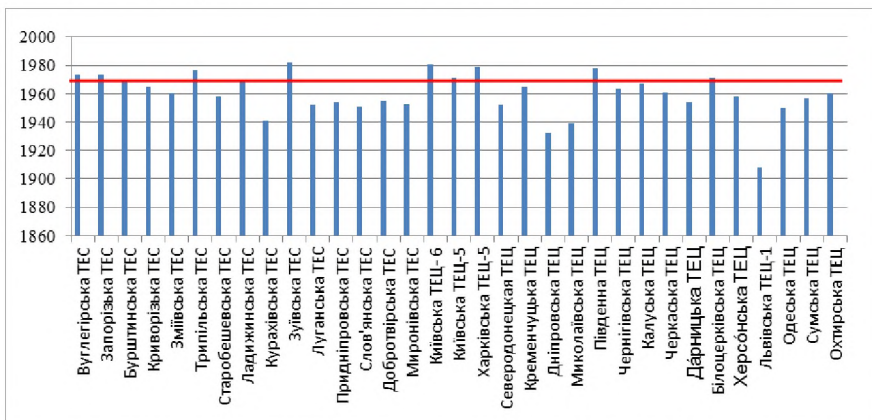

Рисунок 1. - Діаграма років введення в експлуатацію ТЕС (ТЕЦ) в Україні

Крім того, фізичний і моральний знос обладнання не є єдиною проблемою ТЕС. Причинами аварій, також є:

- вихід із ладу фітінгових з'єднань;
- помилки оператора;
- руйнування (послаблення) через вібрацію масляних трубопроводів;
- неполадки електрообладнання.

За статистикою близько 90% великих аварій викликані відмовою у роботі обладнання і супроводжуються пожежею, 10% є наслідками пошкодження будівельних конструкцій. Близько 72% аварій відбувається у машинних відділеннях ТЕС, 23% – у котельних відділеннях, у кабельних тунелях – близько 5%.

Одні із найстаріших і найнебезпечніших є Криворізька, Старобешевська та Бурштинська ТЕС, що входять до переліку десяти об'єктів, які є найбільшими забруднювачами довкілля на загальнодержавному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Толмачов Д. Роль і перспектива окремих енергоносіїв в енергетиці України [Текст] // Економіст. – 2000. – №7-8. – С.37-39
2. Коробко Б.П. Енергетична стратегія України: роль і місце поновлюваних джерел енергії [Текст] / Б.П. Коробко, О.Ф. Оніпко // Винахідник і раціоналізатор. – 2005. № 1, С. 19–29.

УДК 351.861

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ НА ПОЛІГОНІ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ З ТЕХНОЛОГІЧНИМ УСТАТКУВАННЯМ

Рашкевич Н. В.

Національний університет цивільного захисту України

В Україні та світі на полігонах твердих побутових відходів (ТПВ) або звалищах відомі чисельні випадки небезпечних подій. Основними наслідками впливу небезпеки були: значна площа поширення, велика кількість загиблих, постраждалих, осіб з порушенням умов життєдіяльності. В країнах світу що розвиваються, у тому числі в Україні, на полігонах ТПВ спостерігаються тенденції впровадження технологічного устаткування для збору та утилізації біогазу, що становить небезпеку виникнення НС [1].

Проблема пожеж на полігонах ТПВ (звалищах) стоїть особливо гостро [2]. Горіння відходів відбувається не лише на поверхні місць видалення, а й у глибині мас накопиченого сміття. Внаслідок вигорання відходів утворюються пустоти, в які може провалитися рятувальник або робітник об'єкту. Подальше вигорання відходів призводить до зниження їхньої міцності, що за умови накопичення великих обсягів води через зливи, а також використання рідини для гасіння пожеж, викликає катастрофічні зсуви [3]. Міцність на зсув ТПВ – це функція багатьох факторів таких як тип відходів, склад, ущільнення, щоденне покриття, умови вологості, вік, процес розкла-

Цапець Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	425
Черевач І.В. 10 ПРИЧИН, ЧОМУ ПОЖЕЖНИКУ ПОТРІБНО ЗАЙМАТИСЯ ФУТЗАЛОМ	427
Шаповалов Б.Б. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА «ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ХОРТИНГ» ЯК НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАСІБ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	429
Шишко І. В. ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ.....	432
Ярош І.П. ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ	434

Секція 10

ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА

Butenko Y. D. BENEFITS AND COMPENSATION FOR EMPLOYEES WORKING IN DANGEROUS AND DIFFICULT WORKING CONDITIONS	437
Байрачна К. О. ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА	439
Стопаківа О. В., Блоконь К.В. ЗМІНЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ДОВГОТРИВАЛИМ ВПЛИВОМ ЗАБУДОВИ	441
Білюк А.В. ПОКРАЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ГОТЕЛІВ В НАСЛІДОК ПРИЙНЯТТЯ ЗМІН В НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТАХ	443
Гавриленко Т.О. ТЕХНІЧНА ЕСТЕТИКА РЯТУВАЛЬНИХ ПОЖЕЖНИХ РУКАВІВ ЯК ЗАСОБІВ ПОРЯТКУНКУ ЛЮДЕЙ З ВИСОТИ	445
Головатчук І.С., Кравчук Б.В. МЕТОДИ АНАЛІЗУ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ЙМОВІРНИХ АВАРІЙ.....	448
Головка Є. О. МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ОНОВЛЕННЯ ГАРАЖНИХ ПРИМІЩЕНЬ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ЧАСТИН	449
Головка Д.І., Михалко Ю.Ю. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ КОМФОРТНИХ УМОВ В ПІДКОСТЮМНОМУ ПРОСТОРІ РЯТУВАЛЬНИКА ПРИ ВИКОРИСТАННІ ОХОЛОДЖУЮЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ.....	452
Кляп Ю. Ю. ШУМИ І ВІБРАЦІЯ ЯК ФАКТОРИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЖИВІ ОРГАНІЗМИ.....	454
Кухарська Д. Г. ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ВІД РАДІАЦІЇ	456
Мигович В.І. ОБЛАШТУВАННЯ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ПІДГОТОВКА ЗАХИСНИХ СПОРУД ДЛЯ УКРИТТЯ НАСЕЛЕННЯ.....	458

Молнар Д.М. ДОСЛІДЖЕННЯ АВАРІЙНОСТІ НА ПЕРЕХРЕСТЯХ МІСТА ЛЬВОВА З ЖОРСТКИМ СВІТЛОФОРНИМ РЕГУЛЮВАННЯМ.....	460
Несіна Я.С. УТВОРЕННЯ СЕЛІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ПРОТИСЕЛЕВИХ СПОРУД.....	462
Никончук І.М. ОСОБЛИВОСТІ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ДБН В.2.5-56-2014 «СИСТЕМИ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ»	464
Никончук І.М. ШЛЯХИ ОЧИЩЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ВІД РАДІАЦІЇ.....	466
Пристаїт Т. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ АВАРІЙ НА ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯХ УКРАЇНИ	469
Рапкевич Н. В. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ НА ПОЛІГОНІ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ З ТЕХНОЛОГІЧНИМ УСТАТКУВАННЯМ	471
Чорний А.П. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ СИСТЕМИ АКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ НА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБАХ	473